

Sygn. akt IV U 1158/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Czajka

Protokolant: Aneta Radomska

po rozpoznaniu w dniu 29 listopada 2013 roku w Nowym Sączu

na rozprawie

odwołania S. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w N.

z dnia 09 maja 2013 roku znak: (...)

w sprawie S. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w N.

o emeryturę

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przynaje odwołującemu się S. K. emeryturę od dnia (...);

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w N. na rzecz odwołującego się S. K. kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 1158/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 29 listopada 2013 roku

Decyzją z dnia 09 maja 2013 roku, znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. odmówił S. K. przyznania emerytury, ponieważ mimo, iż wykazał on na dzień 1 stycznia 1999 roku 25 letni okres składkowy i nieskładkowy, to jednak nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy nie uwzględnił odwołującemu się jako pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od 6 grudnia 1984 roku do dnia 30 czerwca 1993 roku, od dnia 20 czerwca 1994 roku do dnia 28 lutego 1995 roku oraz od 19 września 1996 roku do 30 czerwca 1997 roku, ponieważ w postępowaniu przed organem rentowym zeznania świadków nie stanowią dowodu na potwierdzenie okresów pracy w szczególnych warunkach. Uzasadniając swoją decyzję organ rentowy powołał się na przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz.43 ze zm.) (decyzja ZUS, k. 169 akt ZUS).

Od powyższej decyzji odwołał się S. K., kwestionując stanowisko organu rentowego, który nie zaliczył mu jako pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia w okresach od 6 grudnia 1984 roku do dnia 30 czerwca 1993 roku w Wojewódzkim Zakładzie Usług (...) oraz od dnia 20 czerwca 1994 roku do dnia 28 lutego 1995 roku i od 19 września 1996 roku do 30 czerwca 1997 roku w (...) – N., sp. z o.o. Odwołujący się wniósł o uwzględnienie powyższych okresów w oparciu o zeznania świadków (odwołanie, k. 2).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. wniósł o oddalenie odwołania. Ustosunkowując się do argumentacji zawartej w odwołaniu wskazał, że decyzja organu rentowego jest zasadna i zgodna z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponieważ odwołujący się nie wykazał wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy podniósł, że dowód z przesłuchania świadków nie jest dowodem przed organem rentowym (odpowiedź na odwołanie, k. 3-4)

Bezspornym w niniejszej sprawie jest, że odwołujący się S. K., urodzony dnia (...) obniżony wiek emerytalny 60 lat osiągnął z dniem (...). Na dzień 01 stycznia 1999 roku odwołujący się wykazał co najmniej 25 lat okresu ubezpieczenia, tj. 24 lata, 3 miesiące, 25 dni okresów składkowych, 4 miesiące i 2 dni okresów nieskładkowych oraz okres uzupełniający pracy na roli w wymiarze 3 lat, 3 miesięcy i 2 dni. Odwołujący się wykazał 5 lat, 6 miesięcy i 25 dni okresów pracy w szczególnych warunkach w następujących okresach: - od 10.08.1972r. do 25.05/ 1973 r. – 08 miesięcy, 17 dni; - od 25. 06. 1975 r. do 23.01.1976r. – 6 miesięcy, 29 dni ; - od 25.01.1976 r. do 25.01.1976r. – 1 dzień; - od 28.01. 1976r. do 19.04.1976r. – 2 miesiące i 2 dni; - od 21.04.1976r. do 22.08. 1976r. – 4 miesiące i 2 dni; - od 24. 08. 1976r. do 30.09.1976r. – 1 miesiąc i 8 dni; - od 04.11. 1976r. do 07.05. 1977r. – 6 miesięcy i 4 dni; - od 09.05.1977r. do 31.08.1978r. – 1 rok, 3 miesiące i 23 dni; - od 21.02. 1983 r. do 30.11. 1984r. – 1 rok, 9 miesięcy i 8 dni. Odwołujący się rozwiązał stosunek pracy. Nie jest członkiem OFE. Wniosek o emeryturę S. K. złożył do organu rentowego w dniu 03 stycznia 2013 roku .

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

S. K. w okresie od 06 grudnia 1984 roku do dnia 30 czerwca 1993 roku, tj. przez 7 lat, 6 miesięcy, 25 dni zatrudniony był w Wojewódzkim Zakładzie Usług (...) na stanowisku monter – spawacz w pełnym wymiarze czasu pracy.

Odwołujący się w tym czasie pracował przy budowie wodociągów i zajmował się spawaniem elektrycznym hydrantów. S. K. wykonywał tylko czynności związane ze spawaniem rur wodociągowych . Pracował w brygadzie 3- 4 osobowej, jako jedyny spawacz elektryczny. W zakładzie pracy były dwie brygady.

Wojewódzki Zakład Usług (...) budował wodociągi w S., M., R., w N..

Odwołujący przy wodociągach pracował przez cały rok w pełnym wymiarze czasu pracy.

W trakcie zatrudnienia w Wojewódzkim Zakładzie Usług (...) odwołujący został brygadzystą. Jako brygadzysta zajmował się dodatkowo tylko wypisywaniem godzin pracy pracowników, poza tym wykonywał te same czynności co dotychczas.

Razem z odwołującym pracował A. B. 1985 roku do 1999 roku jako kierownik mechanik . Dowodził on pracowników brygady na miejsce pracy i do awarii. Z odwołującym się pracował też J. J. jako operator koparek.

(**dowód:** świadectwo pracy z dnia 30 czerwca 1993 roku, k. 69 akt rentowych, zeznania świadka A. B., płyta z nagraniem przesłuchania, min.00:21:42 , k. 54 , zeznania świadka J. J., płyta z nagraniem przesłuchania, min 00:36:56, k. 65 zeznania odwołującego się, płyta z nagraniem przesłuchania, min. 01:05:10 , k. 54)

W okresie od 20 czerwca 1994 roku do dnia 28 lutego 1995 roku (8 miesięcy i 8 dni) odwołujący pozostawał w zatrudnieniu w (...) – N., sp. z o.o. na stanowisku spawacza. W tym czasie pozostawał na kontrakcie eksportowym w Rosji. Firma w Rosji budowała osiedle domków dla wysiedlonych żołnierzy z Niemiec. Odwołujący zajmował się

spawaniem elektrycznym budynków z wielkiej płyty w celu łączenia ściany ze stropem. Płyty były z tzw. markami blaszanymi, które to marki były spawane do ścian wewnętrznych, stropu oraz sufitu. Budynków było ok. 26, ponadto budowano budynki usługowe.

Odwołujący się pracowano na dwie zmiany w pełnym wymiarze czasu pracy. Wykonywał tylko czynności spawalnicze.

Razem z odwołującym na kontrakcie w Rosji pracował E. R. jako spawacz.

(**dowód:** świadectwo pracy z dnia 6 marca 1995 roku, k. 77 akt rentowych, zeznania świadka E. R., płyta z nagraniem przesłuchania, min. 00:54:35, k. 54, zeznania odwołującego się, płyta z nagraniem przesłuchania min. 01:05:10, k. 54)

Od 19 września 1996 roku do 31 marca 1997 roku (06 miesięcy, 12 dni) S. K. zatrudniony był na stanowisku zbrojarza w (...) sp. z o.o. Pracował wtedy na O. w W.. Odwołujący zajmował się zbrojeniem ścian i stropów przy budowie centrum kontroli lotów. Pracował w pełnym wymiarze czasu pracy. Oprócz czynności zbrojarskich innych prac nie wykonywał.

Na O. w W. razem z odwołującym się pracował E. R. jako cieśla – montażysta w okresie od października 1996 do marca 1997 roku.

(**dowód:** świadectwo pracy z dnia 1 kwietnia 1997 roku, k. 79 akt rentowych, zeznania świadka E. R., płyta z nagraniem przesłuchania, min. 00:54:35, k. 54, zeznania odwołującego się, płyta z nagraniem przesłuchania min. 01:05:10, k. 54)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy, której wiarygodności i mocy dowodowej żadna ze stron nie kwestionowała w toku postępowania. Sąd oparł się również na zeznaniach odwołującego się S. K. oraz świadków: A. B., J. J. i E. R., uznając je za wiarygodne, wspólne, logiczne oraz zgodne z pozostałym materiałem zgromadzonym w sprawie. Brak jest bowiem podstaw do podważenia ich wiarygodności. Zeznania odwołującego się znajdują potwierdzenie w zeznaniach w/w świadków, którzy w sposób obiektywny potwierdzili charakter pracy odwołującego.

Sąd zważył, co następuje :

Odwołanie S. K. w świetle poczynionych przez Sąd ustaleń faktycznych i rozważań prawnych zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 153, poz. 1227) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1.

Odwołujący urodził się dnia (...), dlatego cytowany wyżej przepis będzie miał do niego zastosowanie dopiero przy uwzględnieniu treści art. 184 ustawy emerytalnej.

Według art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 20 lat w przypadku kobiet i 25 lat w przypadku mężczyzn.

Stosownie do ust. 2 cytowanego przepisu, emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa .

Zgodnie z ust. 2 art. 32 cyt. ustawy dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z kolei ust. 4 cyt. przepisu stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z powyższego wynika, że w celu ustalenia, czy odwołującemu się przysługuje emerytura w wieku niższym niż wynikający z art. 27 ust. 1 przywołanej ustawy (tj. w wieku niższym niż 65 lat w przypadku mężczyzn), należy odwołać się do przepisów dotychczasowych, w szczególności do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43, z późn. zm.). Zgodnie z § 2 ust. 1 w/w rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach w nim określonych, są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Stosownie do § 4 ust. 1 w/w rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W świetle § 2 ust. 2 w/w rozporządzenia zakład pracy stwierdza zatrudnienie w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, na podstawie posiadanej dokumentacji w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach.

Natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okoliczności także w oparciu o inne dowody. Postępowanie w sprawach emerytalnych jest bowiem dwuetapowe, stąd też przed organem rentowym "sprawa emerytalna" ma charakter administracyjnoprawny, a w postępowaniu stosuje się przepisy kodeksu postępowania administracyjnego.

Na etapie postępowania odwoławczego sprawa o emeryturę - uprzednio administracyjna - staje się sprawą cywilną w rozumieniu art. 1 k.p.c. Do jej rozpoznania stosuje się przepisy kodeksu postępowania cywilnego, a zasadniczym celem tego postępowania jest rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym wyjaśnieniu jej okoliczności spornych. Ubezpieczony jako strona faktycznie słabsza korzysta ze wzmożonej ochrony procesowej, którą gwarantują szczególne przepisy proceduralne dotyczące postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, stąd też w przedmiotowej sprawie Sąd dopuścił dowód z zeznań świadków: A. B. i J. J. na okoliczność wykonywania przez niego pracy w szczególnych warunkach w Wojewódzkim Zakładzie Usług (...) w S. w okresie od 01 grudnia 1984 roku do dnia 30 czerwca 1993 roku oraz świadka E. R. na okoliczność rodzaju pracy i sposobu wykonywania pracy w (...) sp. z o.o. w okresach od 20 czerwca 1994 roku do 28 lutego 1995 roku, od 19 września 1996 roku do 31 marca 1997 roku oraz z w roku 1997.

Bezspornym w przedmiotowej sprawie był fakt, że odwołujący się osiągnął z dniem (...) wiek 60 lat życia i w dniu 01 stycznia 1999 r. posiadał wymagany okres zatrudnienia wynoszący co najmniej 25 lat, tj. 24 lata, 03 miesiące,

25 dni okresów składkowych, 04 miesiące i 02 dni okresów nieskładkowych oraz okres uzupełniający pracy na roli w wymiarze 03 lat, 03 miesięcy i 02 dni. Odwołujący nie jest członkiem OFE. Rozwiązał stosunek pracy. Sporną okolicznością, stanowiącą przeszkodę do przyznania odwołującemu się wcześniejszej emerytury, o której mowa w art. 32 w zw. z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 153, poz. 1227) było to - czy praca, którą S. K. świadczył w okresie od 06 grudnia 1984 roku do dnia 30 czerwca 1993 roku w Wojewódzkim Zakładzie Usług (...) oraz od 20 czerwca 1994 roku do dnia 28 lutego 1995 roku i od 19 września 1996 roku do 31 marca 1997 roku w (...) – N., sp. z o.o. może być uznana za pracę, o której mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43 ze zm.), a więc czy była to praca wymieniona w załączniku do tego rozporządzenia w wykazie A.

Za pracę w szczególnych warunkach uznać bowiem należy taką pracę, która spełnia kryteria określone w przepisach w/ w rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. – a mianowicie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowiskach wymienionych w wykazie A lub B stanowiących załącznik do rozporządzenia.

Zgodnie z wykazem A, dział XIV poz. 12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze uważa się osoby wykonujące prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowo wodorowym.

Natomiast zgodnie z wykazem A, dział V poz. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze uważa się też osoby wykonujące prace zbrojarskie i betoniarskie.

Z ustalonego stanu faktycznego wynika, że odwołujący się wykonywał wyżej opisaną pracę jako spawacz elektryczny w okresie od 06 grudnia 1984 roku do dnia 30 czerwca 1993 roku w Wojewódzkim Zakładzie Usług (...). Zatrudniony był co prawda na stanowisku monter – spawacz ale faktycznie wykonywał tylko czynności spawacza elektrycznego w pełnym wymiarze czasu pracy. W tym czasie odwołujący zajmował się podczas budowy wodociągów w S., M., R., w N. spawaniem elektrycznym hydrantów. Pracował w brygadzie, jako jedyny spawacz elektryczny. Odwołujący się przy wodociągach pracował przez cały rok. W trakcie zatrudnienia odwołujący został brygadzystą ale jako brygadzysta zajmował się dodatkowo tylko wypisywaniem godzin pracy. Wykonywał te same czynności co dotychczas, tj. pracę spawacza elektrycznego w pełnym wymiarze czasu pracy.

Jako spawacz odwołujący pracował też na budowie eksportowej w Rosji, w czasie zatrudnienia od 20 czerwca 1994 roku do dnia 28 lutego 1995 roku w (...) – N., sp. z o.o. . Na budowie eksportowej odwołujący zajmował się spawaniem elektrycznym budynków z wielkiej płyty w celu łączenia ściany ze stropem, podczas budowy osiedli domków dla wysiedlonych żołnierzy z Niemiec. Płyty były z, tzw. markami blaszanymi, które to marki były spawane do ścian wewnętrznych, stropu oraz sufitu. W tym czasie wykonywał tylko czynności spawacza.

Z dowodów ujawnionych w sprawie wynika, że odwołujący pracował również jako zbrojarz podczas pracy na O. w W., gdzie pracował podczas zatrudnienia w od 19 września 1996 roku do 31 marca 1997 roku w (...) sp. z o.o. Odwołujący zajmował się zbrojeniem ścian i stropów przy budowie centrum kontroli lotów. Pracę tą wykonywał stale, w pełnym wymiarze czasu pracy.

W ocenie Sądu praca odwołującego w spornych okresach od 06 grudnia 1984 roku do dnia 30 czerwca 1993 roku w Wojewódzkim Zakładzie Usług (...) oraz od dnia 20 czerwca 1994 roku do dnia 28 lutego 1995 roku i od dnia 19 września 1996 roku do dnia 31 marca 1997 roku w (...) – N., sp. z o.o. była pracą w szczególnych warunkach. Udowodnione w postępowaniu sądowym przez S. K. w/w okresy pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 8 lat, 9 miesięcy i 5 dni (7 lat, 6 miesięcy 25 dni + 8 miesięcy i 8 dni +6 miesięcy i12 dni) po doliczeniu uwzględnionego przez organ rentowy okresu pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 5 lat, 6 miesięcy, 25 dni daje odwołującemu 15 lat pracy w szczególnych warunkach, tj. łącznie 15 lat, 3 miesiące. Pozostałych przesłanek do przyznania świadczenia organ rentowy nie kwestionował.

Wobec powyższego w ocenie Sądu odwołujący się spełnia wymagane przesłanki, które dają mu prawo do przyznania emerytury na warunkach preferencyjnych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U z 2009 , Nr 153, poz. 1227) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze(Dz. U. NR 8, poz. 43 ze zm.) i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc i powołanych powyżej przepisów prawa materialnego Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującemu się S. K. emeryturę od dnia (...), tj. od miesiąca ukończenia 60 roku życia – w pkt I wyroku.

Na zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu, wyrażonej w art. 98 kpc zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na rzecz S. K. kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na podstawie § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013r, poz. 490).